

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

437. PLENARNO ZASEDANJE 11. IN 12. JULIJA 2007

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kazenskih ukrepih za zagotavljanje uveljavljanja pravic intelektualne lastnine

COM(2005) 276 konč. – 2005/0127 (COD)

(2007/C 256/02)

Svet je 21. septembra 2005 sklenil, da v skladu s členom 95 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 4. junija 2007. Poročevalec je bil g. RETUREAU.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 437. plenarnem zasedanju 11. in 12. julija 2007 (seja z dne 12. julija) s 76 glasovi za in 3 glasovi proti.

1. Sklepi

1.1 Odbor bo tudi v prihodnje spremljal usklajeno izvajanje direktive iz leta 2004, predlog spremembe direktive, ki ga obravnavamo, in zadevne dodatne okvirne sklepe, da bi ocenil dolgoročno učinkovitost boja proti ponarejanju in njegovi mednarodni širitvi, tudi zunaj Skupnosti.

1.2 Odbor kljub temu, da podpira splošni pristop iz predlaganih določb, poziva Komisijo, naj upošteva pripombe iz tega mnenja, ki priporoča, da se najbolj poudarijo pravosodno in carinsko sodelovanje ter prizadevanja za boj proti množičnemu ponarejanju in ponarejanju s strani kriminalnih organizacij ali kadar kršitev predstavlja tveganje za zdravje ali varnost oseb.

1.3 Odbor želi predvsem, da bi se direktiva nanašala na pravice industrijske lastnine v celoti, kar pomeni, da ne bi

izključevala patentiranih izumov, ki so za evropsko industrijo najbolj pomembno področje.

1.4 EESO poudarja nejasnost nekaterih pravnih izrazov, kot je „na področju trgovine“ ali „trgovina“ v zvezi s kaznivimi dejanji, ki so v predlogu direktive. Ta nedoločnost krši temeljna načela kazenskega prava, ki zahtevajo, da je prestop objektiven in da je opredeljen jasno in natančno. EESO prav tako nasprotuje načinu opredelitve kazni, ki jih določa člen 2 predloga direktive, saj meni, da je treba opredeliti le splošni okvir kazenske sankcije (in določiti le zaporno kazen, denarno kazen ali globo), konkretna določitev kazni pa mora ostati v izključni pristojnosti nacionalnih zakonodajalcev.

2. Uvod

2.1 Komisija je v sporočilu za javnost MEMO/05/437 z dne 23. novembra 2005, ki povzema njeno sporočilo z istega dne, pozdravila sodbo Sodišča, ki potrjuje pristojnost Skupnosti za sprejetje odvracilnih in sorazmernih kazenskih ukrepov za zagotovitev uporabe določb iz PES o politikah Skupnosti.

2.2 Komisija v sporočilu predstavlja svojo razlago sodbe Sodišča z dne 13. septembra 2005, s katero je razveljavilo okvirni sklep o kazenskopravnem varstvu okolja. Po njenem mnenju je Sodišče sklenilo, da je Skupnost pristojna za sprejetje kazenskopravnih ukrepov, ki so potrebni za zagotovitev učinkovitosti zakonodaje Skupnosti. Stališče Komisije je, da vsebina te sodbe v veliki meri presega področje okolja ter da se nanaša na celoto politik Skupnosti in temeljnih svoboščin, določenih v PES. Določitev kazenskih sankcij v zakonodaji Skupnosti mora biti primerno utemeljena in spoštovati splošno skladnost oblikovanja kazenskega prava Unije.

2.3 Ta obsežna razlaga sodbe, ki se nanaša na okolje, ni dobila soglasne podpore držav članic in pravnih strokovnjakov. Mnogi menijo, da obtožbe in raven kazenskih sankcij sodijo predvsem v okvir subsidiarnosti ter da je treba njihovo morebitno usklajitev na ravni Unije izvajati v okviru meddržavnega pravosodnega sodelovanja, ki ga predvideva Pogodba o Evropski uniji (PEU).

2.4 Opozoriti je treba, da s to razlago v veliki meri soglašajo Evropski parlament, saj za področja, ki jih obsega kazensko pravo Skupnosti, ni več potrebno soglasje držav članic v Svetu, ampak kvalificirana večina v postopku soodločanja, v katerem sodeluje Parlament, s čimer so se povečale njegove pristojnosti so-zakonodajalca ⁽¹⁾.

2.5 S to sodno odločitvijo pa se pristojnosti Skupnosti precej povečale, in tveganje različnih razlag institucij bi med drugim lahko zavrlo sprejetje zakonodaje, ki vsebuje kazenske ukrepe, ali pa pozneje z novimi primeri ali kompromisi omejevalo njihovo področje uporabe. V primeru tega predloga direktive je še vedno odprto vprašanje vključitve patentiranih izumov v področje kazenskopravnega varstva, saj Parlament meni, da sodba sodišča zadeva le zakonodajo Skupnosti, namen Komisije pa je združiti vso zakonodajo (zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo) o pravicah intelektualne lastnine.

3. Predlogi Komisije

3.1 Namen spremenjenega predloga direktive (COM(2006) 168 konč.) je določiti horizontalni in usklajeni kazenski okvir, s katerim bi zagotovili spoštovanje pravic industrijske, literarne in umetniške lastnine ter drugih sorodnih nematerialnih pravic (s skupnim imenom „intelektualna lastnina“). Predlog obravnava

⁽¹⁾ Možnost vključitve (*opt in*) Združenega kraljestva in Irske ter izjema Danske tako ne bi več mogla imeti prednosti pred zakonodajo kot v primeru ukrepov v okviru tretjega stebra.

notranji trg, utemeljuje pa ga potrjena potreba po evropskih ukrepih na tem področju, ki bi spoštovali načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. Pravna podlaga teh ukrepov je člen 95 PES.

3.2 Predlog predvideva splošni kazenski okvir, v katerem so opredeljene zajamčene „pravice intelektualne lastnine“, kršitve teh pravic in najstrožje kazenske sankcije, ki naj na notranjem trgu zagotovijo usklajeno uporabo ukrepov za boj proti ponarejanju materialnih dobrin, intelektualnih in umetniških storitev in stvaritev, ki jih ščitijo temeljna zakonodaja EU in držav članic ter ustrezne mednarodne konvencije, predvsem pa Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine ⁽²⁾, sklenjen leta 1994 v okviru Svetovne trgovinske organizacije, ki vsebuje določbe v zvezi s kazenskimi sankcijami ⁽³⁾ za kršitve nekaterih zajamčenih pravic.

3.3 Direktiva, sprejeta leta 2004, je določila okvir zaščite pred kopiranjem, piratstvom in ponarejanjem ⁽⁴⁾ z namenom trgovanja. Komisija v eni od svojih izjav navaja podroben seznam pravic, zajamčenih v členu 2 te direktive ⁽⁵⁾. Gre za industrijsko lastnino (patentirani izumi in dodatni varstveni certifikati, spričevala o koristnosti, blagovne znamke, oznake porekla, vzorci in modeli, žlahtniteljske pravice) ter avtorske in sorodne pravice, kakor tudi za pravice *sui generis*, določene v zakonodaji Skupnosti o topografiji elektronskih vezij in podatkovnih bazah. To so izključne pravice, ki so v pravnem smislu del pravice do nematerialne lastnine. Del teh pravic je vključen v zakonodajo Skupnosti ali jih Skupnost organizirano varuje (vzorci in modeli, blagovne znamke, žlahtniteljske pravice) ⁽⁶⁾. Druge pravice, kot na primer patenti, ostajajo v izključni pristojnosti nacionalne zakonodaje, dokler ne bo sprejet patent Skupnosti, ki ga zahtevajo vsi industrijski sektorji. Intelektualna lastnina torej obsega zelo heterogeno področje nematerialnih pravic, ki se zelo razlikujejo po svojih značilnostih in pravni urejenosti.

3.4 Države članice morajo izpolnjevati obveznosti iz Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (Sporazum TRIPs), v skladu s katerim je treba izvajati ustrezno nacionalno zakonodajo o kazenskih postopkih in sankcijah za ponarejanje z namenom trgovanja – vendar imajo države kljub temu nekaj možnosti za lastno razlago. Poleg tega nekatere države še niso določile sorazmernih kazenskih ukrepov za kršitve pravic intelektualne lastnine, ki se pojavljajo na njihovem ozemlju, vključno z državami članicami EU. Direktiva iz leta 2004 omogoča osebam, katerih pravice so kršene, da dobijo odškodnino, saj od držav članic zahteva, da raziščejo, začnejo postopke, zaplenijo premoženje ⁽⁷⁾ in izplačajo odškodnino,

⁽²⁾ Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine.

⁽³⁾ Člen 61 Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine.

⁽⁴⁾ Direktiva 2004/48/ES o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine.

⁽⁵⁾ Izjava 2005/295/CE Komisije o tolmačenju člena 2 zgoraj omenjene direktive.

⁽⁶⁾ S pomembno izjemo patenta Skupnosti, ki je še vedno nejasen (op. p.).

⁽⁷⁾ Okvirni sklep 2005/212/PNZ o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji (ponarejanje, piratstvo), UL L 68 z dne 15.3.2005.

njen cilj pa je uskladiti veljavno zakonodajo z bojem proti organiziranemu kriminalu⁽⁸⁾, zelo razširjenem na področju ponarejanja. Toda ta direktiva se nanaša le na postopke in sankcije v civilnih, trgovinskih in administrativnih zadevah in je naravnana predvsem na povračilo škode, povzročene imetnikom zajamčenih pravic, ki so sprožili postopke proti ponarejanju; poleg tega je nekatere države članice še niso prenesle v svoje zakonodaje.

3.5 Varovanje intelektualne lastnine je določeno v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in v Listini o temeljnih človekovih pravicah EU, slovesni izjavi, sprejeti v Nici leta 2000. Mednarodno varovanje predvidevajo in določajo tudi konvencije, sklenjene v okviru ustreznih specializiranih organizacij OZN (Svetovna organizacija za intelektualno lastnino, UNESCO) ali na regionalni ravni (Münchenska konvencija iz leta 1973, s katero je ustanovljen Evropski patentni urad in evropski patent). Zaenkrat samo Sporazum TRIPs določa minimalne kazni. Predlog Komisije želi doseči določeno skladnost na ravni Skupnosti ter za ta namen obvezati države članice, da v svoji zakonodaji predvidijo kazenske sankcije ter opredelijo kršitve in skupna merila za sankcije.

3.6 Cilj spremenjenega predloga direktive je torej približati višine kazni za kršitelje pravic intelektualne lastnine, kot so zaporna kazen, denarne kazni in zaplomba. Njegov namen je, kadarkoli je to mogoče, predpisati pravosodno pristojnost za izvedbo pravosodnih postopkov v eni sami državi članici, kadar se kršitev tiče več držav članic, ter tako olajšati preiskavo; predlaga se tudi, da naj oškodovanci ali njihovi zastopniki sodelujejo pri preiskavah.

3.7 Glavna sprememba glede na prejšnje predloge je določitev višine in narave kazenskih sankcij za kršitve pravic intelektualne lastnine, ki so prav tako opredeljene v predlogu Komisije.

3.8 Fizične osebe, ki storijo kaznivo dejanje iz člena 3 Direktive, bodo kaznovane z najvišjo kaznijo najmanj 4 let zapor, če so to kaznivo dejanje storile v okviru kriminalne združbe ali če kršitev predstavlja tveganje za zdravje ali varnost ljudi (prvi odstavek člena 2).

3.9 Fizične ali pravne osebe, obdolžene za kazniva dejanja iz člena 3 Direktive, bodo kaznovane z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi, ki vključujejo kazenske ali nekazenske globe, pri čemer najvišja znaša najmanj 100 000 EUR (300 000 EUR za primere iz prvega odstavka člena 2 – brez poseganja v uporabo strožjih kazni, zlasti v primeru tveganja smrti ali bolezni).

3.10 Nacionalna zakonodaja bi morala predvideti zaplembo ponarejenih proizvodov, blaga in pripomočkov, povezanih s kaznivimi dejanji, vsaj v hujših primerih: organizirani kriminal in tveganja za zdravje ali varnost ljudi (člen 3).

⁽⁸⁾ Predlog okvirnega sklepa Sveta o boju proti organiziranemu kriminalu. S ponarejanjem se lahko financirajo tudi teroristične mreže; poleg tega sta pranje denarja in ponarejanje kaznivi dejanji, proti katerima se je treba odločno boriti.

3.11 Spremenjeni predlog dopušča državam članicam, da sprejmejo strožje določbe.

3.12 Komisija namerava po umiku osnutka okvirnega sklepa Sveta, ki je bil del prvotnega osnutka, uporabiti horizontalni pristop za kazenske postopke, sprejete 23.12.2005 s ciljem podpreti medsebojno pravosodno pomoč in približati višine kazni v različnih državah, kar bi omogočilo vključitev Eurojusta⁽⁹⁾.

3.13 Za začetek preiskave in postopkov so pristojne države članice. Ta začetek ne bi smel biti odvisen le od pritožbe oškodovanca.

4. Splošne ugotovitve Odbora

4.1 Odbor ugotavlja, da se vedno bolj pogosto uporablja nejasni pojem „intelektualne lastnine“, ki meša zelo različne pravne pojme ter različne načine varstva in uporabe, a je kljub temu postal ustaljen termin v evropskem in mednarodnem pravu. Značilnosti, trajanje in področje uporabe vsake od nematerialnih pravic se precej razlikujejo, saj je vsaka povezana s posebnim pravnim okvirom, različno teritorialno veljavnostjo ter posebnimi institucijami za registracijo in varstvo patentov. Poleg tega se razlaga kršitev teh pravic včasih razlikuje od države do države včasih razlikuje in se v nekaterih primerih hitro spreminja.

4.2 Analiza sestavin zdravil (brez uporabe ali objave rezultatov), obratno inženirstvo (*reverse engineering*) programske opreme ali elektronskih komponent zaradi interoperabilnosti ali uporaba legitimne pravice, do kopije za zasebno rabo kljub zaščiti (ki je ponavadi precej slaba) je lahko v več državah članicah opredeljeno kot poneverjanje ali nezakonito kopiranje, za kar so kazni včasih zelo visoke, tudi če ne gre za namen trgovanja ali storitve kaznivega dejanja.

4.2.1 Odbor je že izrazil mnenje, da je treba boj proti vsem oblikam ponarejanja z namenom trgovanja, ki vpliva na evropsko gospodarstvo, usklajevati na ravni Skupnosti ter preganjati kriminalna dejanja zoper avtorske pravice in pravice industrijske lastnine⁽¹⁰⁾, saj ta dejanja zelo škodujejo evropskemu gospodarstvu. Množično ponarejanje pogosto izvajajo kriminalne organizacije ali organizirane skupine, lahko pa predstavlja nevarnost za zdravje, varnost ali življenje, kar je treba pri določanju kazenskih sankcij obravnavati kot oteževalno okoliščino. Predlog direktive bi moral vsebovati načelo višjih kazni za vse oteževalne okoliščine.

⁽⁹⁾ COM (2005) 696 konč.

⁽¹⁰⁾ Glej mnenje poročevalca g. Malossa, objavljeno v UL C 221 z dne 7.8.2001.

4.2.2 Odbor (kakor v primeru direktive iz leta 2004) odobrava dejstvo, da se predlagana uskladitev nanaša le na kršitve, storjene na področju trgovine, ki zaradi tega bistveno vplivajo na enotni trg. Treba pa bi bilo jasneje opredeliti izraz „trgovina“, na primer tako, da bi ga povezali s ponarejanjem blaga ali storitev, ki so namenjeni prodaji v dovolj veliki količini, da povzroči precejšnjo finančno izgubo, ali so nevarni ne glede na prodano količino ali pa storilci teh kaznivih dejanj ravnajo z namenom, da si pridobijo nezakonito denarno korist. Uporaba kazenskih sankcij predpostavlja ogrožanje javnega reda, ki se lahko razlikuje po intenziteti in teži: prestopki in kazni morata biti sorazmerna tveganju, toda lahko se vprašamo, ali je jasna razlika med „kršitvijo pravice intelektualne lastnine na področju trgovine“ in „hujšimi kršitvami“ ter ali strogost kazni ustreza načelu sorazmernosti, ki je neločljivo povezano s kazenskim pravom. Poleg tega so zasebna izmenjava datotek prek interneta in predvajanje (ali glasbeni „remiksi“) oziroma predstavitev materialnih in intelektualnih del v družinskem ali zasebnem okolju za izobraževalne ali praktične namene implicitno izvzeti iz področja uporabe predlagane direktive. To izvetje bi moralo biti izrecno.

4.2.3 Odbor poudarja, da nematerialne pravice, ki so oškodovane s ponarejanjem, niso absolutne pravice, saj ima vsaka pravica svoje posebnosti ter je načeloma podlaga za ekskluzivno in monopolno uporabo z različnim trajanjem in geografsko veljavnostjo, kar pomeni, da je začasen zaščitni ukrep (v zameno za objavo izumov v primeru patentov in intelektualnih del v primeru avtorskih pravic). Vendar imajo svoje pravice tudi imetniki licence ter pooblaščen uporabniki in osebe, ki proizvode in storitve uporabljajo v dobri veri; v primeru nekaterih licenc so te pravice včasih zelo obsežne⁽¹¹⁾. Več nacionalnih pravnih sistemov vsebuje protislovja ter daje prednost pravicam proizvajalcev, distributerjev in industrije pred pravicami potrošnikov. Zdi se, da namera vključitve strožjih kazenskih sankcij v nacionalno zakonodajo prispeva k tej protislovnosti v veliko državah. To vodi do paradoksa, saj se lahko izkaže, da je najvišja kazen za kršitev na področju trgovine, ki je predvidena v predlogu direktive, enaka ali celo nižja kakor najvišja kazen za posamezno kršitev.

4.2.4 Odbor želi, da bi na pobudo Komisije – na primer z izvedbo poglobljene primerjalne študije po prenosu v nacionalno zakonodajo – natančno pregledali nacionalno kazensko zakonodajo glede na kazensko zakonodajo Skupnosti, da bi zagotovili usklajenost v vsej EU. To je zlasti pomembno v primeru avtorskih in sorodnih pravic, kadar zaradi vedno strožje zakonodaje postanejo sankcije in kazni nesorazmerne in nimajo več pravega namena, ker so trgovinski modeli za distribucijo del ob predvideni kratkoročni odpravi nedovoljenih kopij DRM (sistemi zaščite pred kopiranjem) še vedno v razvoju in ker v nekaterih primerih obdavčitev podpornih orodij (nosilcev podatkov) imetnikom pravic skoraj v celoti povrne škodo zaradi nedovoljenega kopiranja.

⁽¹¹⁾ Licence „Creative Commons“, „General Public Licence“, „BSD“, avdivizualna licenca BBC itd.

4.3 Posebne ugotovitve

4.3.1 Odbor želi jasnejšo opredelitev narave prestopka spodbujanja h kaznivemu dejanju ponarejanja izdelkov ali storitev intelektualne lastnine. Kaznivo dejanje vključuje element storilčevega namena ali namena sokrivcev. Sporazum TRIPs navaja „zavešno ponarejanje“, Direktiva pa „namerno dejanje ponarejanja“. Kršitev vključuje tudi materialni element, ki je zagrešitev prestopka, ali vsaj poskus, ki je primerljiv začetku zagrešitve. Ta dva elementa sta kumulativna, pri čemer sama namera ni kršitev (razen v primeru ustanovitve miselne policije). Na splošno pa spodbujanja k zagrešitvi kaznivega dejanja ni mogoče dokazati, če „spodbujevalec“ ni zagotovil sredstev (običajno nezakonitih) za zagrešitev kaznivega dejanja. Odbor poleg tega meni, da sama zagotovitev bodisi materialov ali programske opreme bodisi dostopa do interneta, ki se uporabljajo v vsakdanjem življenju, ne sme biti obravnavana kot sokrivda ali kaznivo dejanje spodbujanja (ki sicer obstaja le v zelo omejenih kazenskopравниh okoliščinah, poleg tega pa ga je težko dokazati), če so ta sredstva uporabili ponarejevalci. Koncept sokrivde bi moral zadostovati zakonodaji Skupnosti, saj je deljena odgovornost podrobno urejena v nacionalnih zakonodajah. Sicer bi lahko prišlo do obsodb brez elementa namernosti, kar bi povzročilo veliko pravno negotovost za veliko ponudnikov storitev in opreme.

4.3.2 Nezakonita reprodukcija del, modelov, postopkov ali izumov, ki jih štiti začasni monopol, je kaznivo dejanje ponarejanja. Priporočljivo bi bilo, da bi ohranili to opredelitev in je ne bi razširjali na koncept piratstva (ki je na splošno goljufiv vdor v informacijske sisteme zaradi prevzema nadzora z namenom ukrasti podatke ali uporabiti pasovno širino, običajno s protizakonitim ciljem). Piratstvo se razlikuje od ponarejanja v ožjem pomenu, natančne opredelitve kaznivih dejanj pa je treba tudi v prihodnje uporabljati. Nedovoljen vdor v informacijske sisteme, kraja podatkov ali pasovne širine in posegi v zasebno življenje morajo sicer biti predmet kazenskega pregona, vendar niso neposredno povezani s ponarejanjem. Pregon informacijskega piratstva je treba obravnavati posebej kljub temu, da se koncepti uporabljajo nenatančno v nekaterih političnih izjavah, v katerih se zamenjujejo in povzročajo zmedo. Informacijsko piratstvo uporabljajo teroristične organizacije in bi zato moralo biti predmet posebne pozornosti in ustreznega mednarodnega sodelovanja.

4.3.3 Izrazoma „kriminalna združba“ in „organizirani kriminal“, omenjenima v obrazložitvenem memorandumu, bi bilo treba dodati še „organizirana tolpa“, ki se v nekaterih kazenskopравниh sistemih že obravnava kot oteževalna okoliščina. Če se ponarejanje na področju trgovine zagreši v okviru organizirane tolpe ali kriminalne združbe, bi se to moralo obravnavati kot oteževalna okoliščina, ki bi upravičevala strožje kazni ali globe.

4.3.4 Komisija navaja, da lahko države članice določijo strožje kazni ali kazensko preganjajo tudi druga dejanja. To se lahko tolmači kot spodbujanje h kazenskemu pregonu dejanj, ki niso storjena z namenom trgovanja, ali celo kot razširitev opredelitve kazenskega dejanja ponarejanja na dejanja, ki v ožjem smislu niso reprodukcija ali kopiranje izdelka, postopka ali dela.

4.3.5 Odbor ima zadržke glede dejstva, da zakonodaja Skupnosti in nekatere nacionalne zakonodaje dejansko enačijo kopiranje programske opreme, katerega namen je obiti ali onemogočiti sisteme DRM⁽¹²⁾ (zaščita proti kopiranju, strojna ali programska oprema, ki je pogosto neučinkovita ali nešifrirana), s ponarejanjem sistemov DRM, saj tisto, kar se opredeljuje kot „ponarejanje“, ni kopiranje ali reproduciranje izvirnega sistema. Poleg tega sistemi DRM niso standardni in se razlikujejo glede na platformo ali ponudnika, formati datotek pa so lahko lastniški, kar ovira interoperabilnost ali z odstranjevanjem konkurence ustvarja zaprti trg. Oblikovanje in uporaba metod kopiranja – ki omogočajo potrošnikom ali podjetjem, imetnikom licence za programsko opremo, da uresničujejo svoje pravice (kopiranje za osebno uporabo, rezervna kopija za uporabo na drugi opremi) – sama po sebi ne bi smela biti kazensko preganjana, če ni moralnih ali materialnih elementov kaznivega dejanja na področju trgovine.

4.3.6 Odbor zagovarja načelo, po katerem je sprožitev kazenskega pregona neodvisna od civilne ali kazenske ovadbe oškodovanca, saj obstaja možnost, da v primeru, ko je vključena mafija, oškodovanci ne bi upali sprožiti postopkov za zaščito svojih pravic. Ponarejanje z namenom trgovanja – zlasti tisto, ki ga zagrešijo organizirane kriminalne ali celo teroristične tolpe ali združbe – vpliva tudi na gospodarstvo in socialno blaginjo, zato je za njegov pregon pristojna država.

V Bruslju, 12. julija 2007

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

4.3.7 Odbor upa, da bo uspešno sodelovanje med državami članicami omogočilo učinkovit boj proti mednarodnim mrežam za ponarejanje, zlasti proti tistim, ki so povezane s kriminalnimi združbami in pranjem denarja. Ne smemo pozabiti, da več teh mrež deluje v tretjih državah in da je zato treba delovati tudi zunaj meja Unije, pri tem pa uporabljati sredstva mednarodnega prava.

4.3.8 Odbor meni, da bi morale na ravni Skupnosti skupine skupne preiskovalne policije delati skupaj s skupinami carinikov in oškodovanci ponarejanja ali njihovimi pooblaščenimi strokovnjaki. Pozdravlja vključevanje oškodovancev v preiskovalne postopke, vendar predlaga omejitve njihove vloge na dejavnosti, ki jih oblasti izvajajo zaradi pridobivanja informacij. Ne bi bilo namreč primerno, da bi podjetje po obtožbi proti ponarejanju na področju trgovine sodelovalo pri dejavnostih spremljanja ali zaplembi lastnine njegovega tekmeca, za katerega se domneva, da je nedolžen, dokler sodišče dokončno ne dokaže drugače. Odbor se zavzema za preprečevanje jemanja pravice v lastne roke, vpletanja ali nezakonitega vmešavanja oseb, ki nimajo javnih pooblastil, v kazenske postopke.

4.3.9 Odbor na koncu izraža zaskrbljenost zaradi dejstva, da prihaja do vedno več prevzemov internetnih mrež zaradi poslovnih namenov, in zaradi zahtev po povečanju kazenskih sankcij, predvidenih za ta sektor v Sporazumu TRIPs, kar je jasno izraženo v poročilu iz leta 2006 (*Special 301, Super 301*⁽¹³⁾) ministrstva za trgovino Združenih držav Amerike glede uporabe pogodb Svetovne organizacije za intelektualno lastnino v zvezi z intelektualno lastnino na internetu, ki je brezplačno sredstvo v javni domeni in splošna skupna dobrina.

⁽¹²⁾ Digital Rights Management (upravljanje digitalnih pravic, kar je evfemizem za „zaščita proti kopiranju“).

⁽¹³⁾ 2006 SPECIAL 301 REPORT, ZDA.